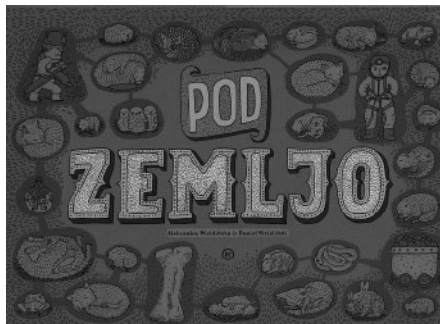

ki predstavlja jedro Zemlje. Publikacija je postavljena kot zemljevid, ki spominja na družabno igro, preplet poti, predorov, rovov, ki vodijo do »skritega zaklada«. Bralec korak za korakom, besedo za besedo stopa do vse globljih skrivnosti zemlje ali vode. Prikazuje tudi, kako zelo človek posega v svoje okolje, kako izkorišča naravna nahajališča in prostor, ki ga ta svet ponuja.

Avtorji so besedilo in ilustracije uspeli odlično umestiti v povezano sobivanje, ničesar ni preveč in ne premalo – zanimivi komentarji so dopolnjeni s podrobno grafiko in nam dajejo popolno sliko celotnega procesa oziroma pojava. Slikanica je še ena v vrsti izjemnih poljudnoznanstvenih knjig iz znane serije. Razmerje med znanostjo in humorjem je ravno pravi, da pritegne pozornost mladih bralcev. To je knjiga, ki odlično ilustrira sodobni in aktualni »trend« naravoslovnih knjig, opisovanje in obdelavo poljudnoznanstvenih informacij na osebni način. Ilustracije bi zlahka zaživele tudi v leposlovni knjigi, tako polne so subjektivnega, čustvenega pogleda na svet. Ta zmora mlade bralce veliko bolj prepričati kot goli nizi podatkov, poljudne vsebine pa predstaviti v zanimive bližine.

BRALNA ZNAČKA KOT DEL USPEŠNIH MEDNARODNIH IN DOMAČIH POVEZOVANJ NA PODROČJU BRALNE KULTURE

Kakovostno delovanje na področju bralne kulture pomeni tudi dobro sodelovanje in povezovanje v slovenskem in mednarodnem prostoru.

Izjemno dolgo tradicijo in pomembno mednarodno vlogo ima naše skupno področje v Mednarodni zvezi za mladinsko književnost IBBY (International Board on Books for Young People), ki ji je v šestdesetih letih preteklega stoletja predsedovala takratna direktorica Mladinske knjige Zorka Peršič. Od leta 1992 se v Mednarodno zvezo vključujemo preko Slovenske sekcije IBBY, danes samostojnim društvom s sedežem v Mestni knjižnici Ljubljana. Prvo predsednico Tanjo Pogačar je nasledila Tilka Jamnik, leta 2000 je bil v izvršni odbor Mednarodne zveze izvoljen urednik in prevajalec Vasja Cerar. Danes je predsednica Slovenske sekcije IBBY Tina Bilban, ki je od letos tudi članica izvršnega odbora Mednarodne zveze. Član mednarodne žirije za Andersenovo nagrado 2024 pa je prav tako letos postal Pavle Učakar, dolgoletni likovni urednik Založbe Mladinska knjiga.

V mednarodnem prostoru uspešno deluje tudi Bralno društvo Slovenije, ki se je leta 1996, v času, ko mu je predsedovala Meta Grosman, včlanilo v Mednarodno zvezo za pismenost (International Literacy Association), že leta pa aktivno sodeluje tudi v okviru Zveze evropskih bralnih društev FELA (Federation of European Literacy Associations). Za mednarodne povezave je v BDS vrsto let aktivno skrbela Veronika Rot Gabrovec, ki sta jo nasledili Petra Mikeln in Ema Karo.

Polnopravni član FELE je od januarja 2020 tudi Društvo Bralna značka Slovenije – ZPMS, ki ga v Zvezi zastopa Petra

Potočnik (in tako dopolnjuje dolgoletna mednarodna strokovna mreženja Mihe Mohorja in Tilke Jamnik).

Člani Zveze se med seboj povezujejo, spoznavamo različne poglede na branje, bralno kulturo in bralno pismenost ter različne (sistemske) rešitve, spoznavamo primere dobrih praks ... Aktivno sodelujemo pri snovanju smernic razvoja v evropskem prostoru in po svetu. V obeh slovenskih društvih, vključenih v FELO, skrbimo za promocijo slovenskih (mladinskih) avtorjev, (mladinske) literature ter projektov za promocijo branja v Evropi in širše; aktivno sodelujemo tudi na mednarodnih konferencah in kongresih.

Nagrada za inovativno prakso s področja promocije bralne kulture

FELA vsako drugo leto organizira Evropsko konferenco o pismenosti, in sicer skupaj z organizacijo/društvom države, v kateri se konferenca odvija. Na konferenci so predstavljene tako raziskave kot primeri dobrih praks. 22. Evropska konferenca o bralni pismenosti in bralni kulturi z naslovom *Literacy and Diversity: New Directions* je bila v Dublinu julija 2022. Organizirali sta jo FELA in LAI (Literacy Association of Ireland).

FELA vsaki dve leti podeli tudi nagrado AWARD FOR INNOVATIVE LITERACY PROMOTION IN EUROPE.

5. julija 2022 je na 22. Evropski konferenci o pismenosti v Dublinu **nagrado za inovativno prakso s področja promocije bralne kulture** prejelo **Društvo Bralna značka Slovenije – ZPMS**.

Nagrado je v imenu društva prevzela Manca Perko, generalna sekretarka, namenjena pa je vsem, ki so 60 let razvijali programe Bralne značke na nacionalni ravni, mentorjem branja, sodelavcem, prijateljem in podpornikom – njihovi vztrajnosti, predanosti in trdemu delu,

predvsem pa njihovi ljubezni do bralcev, branja, literature.

Manca Perko je na povabilo organizatorjev pripravila predstavitev Bralne značke v enem od sklopov Kongresa (*Slovenian Reading Badge Society: With a Book into the World*), s prispevkom *Online Environment of The Reading Badge New Trends and Tendencies* pa je v rednem programu sodelovala tudi strokovna sodelavka društva Petra Potočnik.

Predstavnice Bralnega društva Slovenije in Društva Bralna značka Slovenije – ZPMS, Ema Karo, Petra Potočnik in Manca Perko, so se udeležile tudi rednega Zbora članov FELE, ki je bil sklican pred začetkom Konference.

Skupne aktivnosti na mednarodnem področju

38. kongresa IBBY v Putrajayi (Malezija) z naslovom »The Power of Stories« se je s prispevki udeležilo 5 slovenskih predstavnic: Tina Bilban, Tilka Jamnik,

Petra Potočnik in Tatjana Vučajnk z referati, prevajalka Katja Zakrajšek pa kot prejemnica častne liste IBBY za prevod knjige #3 špehbombe. Petra Potočnik je v referatu *The Golden Reader Project – Stories that invite you into the world of reading* podrobneje predstavila založniški projekt Bralne značke Zlata bralka/Zlati bralec ter izbor nagrajenih in/ali kanonskih del in njihovih avtorjev (pisateljev, pesnikov, ilustratorjev) iz darilne zbirke. Posebno pozornost je namenila tistim delom, ki so dostopna tudi v prevodih. Predstavitev je bila dobro sprejeta in je zbudila veliko zanimanja tudi za druge programe in projekte Bralne značke. Tilka Jamnik je pripravila referat o Medgeneracijskem branju, ki ga pri Društvu Bralna značka Slovenije – ZPMS izvajamo v sodelovanju z Javno agencijo za knjigo in slovenskimi založbami (*Intergenerational stories are also »wings that help you soar every day«*).

Tina Bilban pa je predstavila celotno področje bralne kulture na Slovenskem, kot je zajeto v publikaciji *Slovenia Loves Reading*, ki jo je za mednarodni prostor pripravila Slovenska sekcija IBBY.

Delovanje v FELI: Slovenija ima predstavni v dveh delovnih skupinah – v skupino za spletne seminarje (Webinar Steering Group) sta vključeni Veronika Rot Gabrovec (Bralno društvo Slovenije) – sopredsednica, in Petra Potočnik (Bralna značka), ki deluje tudi v skupini za publikacije. Pri urejanju spletne strani sodeluje Ema Karo (Bralno društvo Slovenije).

Skupina za spletne seminarje je je-seni pripravila dve kratki mednarodni izobraževanji:

- 25. oktober: Family Literacy, na katerem je s predstavitvijo *The Intergenerational Reading of Young Adult Books* sodelovala tudi Tilka Jamnik (prispevek o projektu Medgeneracijsko branje, pri katerem sodeluje tudi JAK) ter
- 17. november: Children's Literature Goes Digital. Obe izobraževanji sta bili dostopni vsem članom FELE, udeležba slovenskega občinstva je bila velika.

Skupne priprave področja bralne kulture na mednarodna knjižna sejma v Frankfurtu leta 2023 in v Bologni leta 2024

Sejma, kjer bo Slovenija častna gostja, sta edinstveni priložnosti, da se del mednarodne pozornosti usmeri tudi na bogato slovensko nacionalno produkcijo mladinske literature ter na področje bralne kulture. Bralna značka je vključena v konzorcij partnerjev¹, ki pripravlja strokovno konferenco v Bologni (v okviru gostovanja Slovenije kot častne gostje) ter skuša zagotoviti, da bo področje ustrezno predstavljeno tudi v Frankfurtu 2023.

Mednarodni spletni zavihek na spletni strani Bralne značke

Na spletni strani Bralne značke smo vzpostavili poseben spletni zavihek, namenjen mednarodnemu prostoru: <https://www.bralnaznacka.si/en/>. Tukaj se bodo zbirala aktualna obvestila, zanimiva za mednarodni prostor, ter sprotne informacije o Frankfurtu 23 in Bologni 24 (ko bo to aktualno). – Na povabilo ILE (International Literacy Association) bo v njihovi spletni publikaciji *Literacy Today*

¹ Partnerji konzorcija: Društvo Bralna značka Slovenije – ZPMS, Slovenska sekcija IBBY, Društvo slovenskih literarnih kritikov, Mestna knjižnica Ljubljana; Pionirska – Kompetenčni center za mladinsko književnost in knjižničarstvo, Bralno društvo Slovenije, Mariborska knjižnica; revija *Otrok in knjiga*, Društvo slovenskih pisateljev; Sekcija za mladinsko književnost, Zveza bibliotekarskih društev Slovenije.

Magazin na začetku leta 2023 objavljen prispevek o gibanju Bralna značka.

Jabolka navdiha bralni kulturi, tudi bralni znački

Predsednik Republike Slovenije Borut Pahor je na posebni slovesnosti v Predsedniški palači v četrtek, 15. decembra 2022, vročil priznanja jabolko navdiha.

Posebno priznanje predsednika Republike Slovenije so za pomembno vlogo pri spodbujanju bralne kulture na Slovenskem prejeli: Združenje splošnih knjižnic in predsednica Vesna Horžen; Društvo Rastoča knjiga in predsednica mag. Marijana Kolenko; **Društvo Bralna značka Slovenije – ZPMS in generalna sekretarka Manca Perko** ter dr. Manca Košir.

»Jabolko navdiha je izraz hvaležnosti predsednika Republike Slovenije Boruta Pahorja Društvu Bralna značka Slovenije – ZPMS in generalni sekretarki Manc Perko za pomembno vlogo pri spodbujanju bralne kulture, ki jo Bralna značka

zaznamuje in utrjuje že več kakor 60 let kot osrednji in vseslovenski projekt, ki vsako leto povezuje okoli 140.000 otrok in 7.000 predanih mentorjev.«

Predsednik republike Borut Pahor in nagajenke z jabolkom navdiha. Foto: Urad predsednika republike

Zahvala Mance Perko ob prejjetju priznanja jabolko navdiha

Najprej najlepša hvala za priznanje, vesela sem ga v svojem imenu in imenu Bralne značke.

Nagrajenka Manca Perko s predsednikom Društva Bralna značka Slovenije Markom Kravosom in nekaterimi člani programskega odbora BZ (Uroš Brezovšek, Darka Tancer-Kajnih, Miha Mohor, Slavko Pregl, Igor Longyka, Tjaša Klemenčič in Gaja Kos)

Ker smo na področju bralne kulture, ima jabolko navdiha čudežne lastnosti – je tako, da ga nikoli ne zmanjka in bolj ko ga delimo, bolj slastno je. Obljubim, da ga bom in bomo pri Bralni znački še kako delili ...

Drevo, na katerem je to jabolko zraslo, je več kot 60 let stara jablana, s koreninami na Koroškem in vejami, ki danes zelenijo, cvetijo in rodijo po vsem svetu. Jabolka tega drevesa so zelo različna, a so dobra in zdrava, nobeno ni prepovedano, pa tudi zapovedano ne. In prav vsa so jabolka navdiha.

Današnje priznanje je zato tudi zahvala sadjarjema, ki sta jablano zasadila, in vsem njunim naslednikom, zaradi katerih je postala tako mogočno drevo. Hvala Stanku Kotniku in Leopoldu Suhodolčanu, mestu Bralne značke Prevaljam, Zvezi prijateljev mladine Slovenije. Hvala vsem mentorjem branja, ki so imeli v teh letih radi otroke in mlade, pa branje in knjige. Posebej pa bi se rada zahvalila svojim tesnim sodelavcem iz Programskega odbora in strokovne službe Bralne značke za nepozabne bralne

dogodivščine na popotovanju S knjigo v svet.

Naj sklenem, da sem vesela današnje slovesnosti, ki pomeni priznanje celotnemu sadovnjaku bralne kulture. Poln raznovrstnih sort jablan je, starejših, mlajših, bolj in manj razvejanih, različnih listov, cvetov in sadežev po vseh okusih. Sadovnjak, da je malo takih po svetu.

Upam, da bomo zanj lepo skrbeli, saj nas brez njega ne bo.

Petra Potočnik

6. FESTIVAL ANGAŽIRANEGA PISANJA ITN.

Po dveh letih, ko je festival angažiranega pisanja Itn. potekal po spletu in smo enodnevno ali dvodnevno živo verzijo pripravljali poleti, na prostem, je končno zaživel v svoji običajni obliki (tokrat izjemoma) na jesen, med 22. in 23. oktobrom 2022. Tako kot že dve leti

Branje pričevanj Moja soba